

ДОКУМЕНТИ ЗА МОНАСТИРА „СВ. ИВАН ПРЕДТЕЧА“ КРАЙ СОЗОПОЛ

Николай Джемеренов, Божидар Димитров

Историята на манастира „Св. Иван Предтеча“, намиращ се на едноименния остров край Созопол не е била досега обект на цялостно научно изследване. Отделни приноси върху различни страни от миналото на този голям, богат и с многовековно съществуване манастир са правили Пападопулос Керамевс¹, Божидар Димитров², Васил Гюзелев³. Разкопките, които повече от шест години извършва Националният исторически музей на острова и които извадиха на бял свят нови ценни археологически свидетелства, поставят отново въпроса за цялостното изясняване на ролята на този голям духовен център в нашите земи. Един принос в това отношение биха могли да бъдат патриаршеските грамоти, засягащи манастира „Св. Иван“, обнародвани от Керамевс⁴, още в края на миналия век, но непреведени и почти неизползвани досега в научната книжнина. Те са били преписани от оригиналите през XVII век в един кодекс, който е бил пренесен през 1629 г. на о-в Халки. Към тези патриаршески грамоти прибавяме и един опис на църковна утвар, пренесена в Халки след разрушаването на манастира през 1629 г. Сравнително малкия брой на пренесените през 1629 г. църковни ве-

щи не бива да ни учудва - през 1623 г. манастира е бил ограбен от пирати-казаци - описаните вероятно са били укрити и не са били намерени от казаците при ограбването. Прибавяме накрая и приписката за това ограбване, публикувана от ксевофилакса Натанаил по бележка на Калиник, ватопедски йеромонах.

*
*
*

Дионисий, по божия милост архиепископ на Константинопол, на новия Рим и Вселенски патриарх.

В първото наше патриаршество беше дадена чрез грамота на благочестивия монах господин Гервасий почитания манастир на името на светия, преславен пророк и предтеч Йоан Кръстител, разположен на един остров около Созопол, после разрушен и превърнат в развалина.

Той го издигна заедно с неговите братя отново, възстанови и сложи керемиди и като заключение и благо за големия труд подобри и старите обичаи установи. И понеже въздигна манастира, за неговите нужди са необходими отново метоси, храмове и други движими и недвижими имоти, за да има отново този манастир величие и напредък и да бъде

място за почивка на упражняващите там монашеството.

Намери се негов метох в самия Созопол - храм почетен с името и той на светия и преславен пророк и предтеча Йоан Кръстител. Там в този храм обитава сега архиепископът на Созопол. За него има на друго място отдиш и тъй като тази митрополия е развалена и разрушена, то този храм трябва да принадлежи към манастира на острова и да се установят старите обичаи от паметта на века според стари документи. Но понеже се намериха приемници на този архиепископ, направи се размяна и му дадоха на този преславен манастир друга църква, намираща се в самия Созопол, почетена с името на Св. Богородица от Посещението. Досега при преминаването от острова в града, намират именно в нея спокойствие монасите и нямат съприкосновение със светските къщи.

Настоящата размяна, която установявам от патриаршеските писма на господин Симеон и от други мои предшественици светици патриарси, утвърждава и аз, което ще рече, че остава църквата на пречистия манастир, с умереност утвърдих и узаконих с патриаршески писма ония права и благословии, преди време дадени и както се вижда това е църквата на Св. Богородица на Посещението и занаят да бъде принадлежаща на манастира, неотменима и цялостна, с права които винаги е имал манастира... Ако архиепископът (епископа на Созопол б.а.) не е доволен, а търси стари права, същият да се изпъди от метоха на честния Предтеча и да се върне този храм към уважавания манастир.

Така съгласно тази грамота ако той или следващите го архиепископи, които не желаят тази размяна, да създадат митрополия, където е нужно - в неговата църква или в друга в енорията. С това заявление и осигурявам предвиденото за почитания манастир на светия преславен пророк и предтеча Йоан Кръстител. Настоящото писмо потвърждава моята скромност в година 1489.

И ако случайно благочестивия катигумен на уважавания манастир или друг ръководител на манастира случайно е поканен в Созопол или се намира по собствено желание при благословия, на погребение на покойник или при панахида - след пребиваването му в Созопол, клира ако го покани, никой да не му създава пречки и препятствия.

в месец май, индикт 6

*
* *

Йеремия, по божия милост, архиепископ на Константинопол, Нов Рим и Вселенски патриарх.

Нашата скромност, посещавайки намиращия се на острова срещу Созопол божия, свят, царски и патриаршески манастир, почитан в името на честния, славен профет, предтеча и кръстител Йоан, и послият в свои ръце покровителството и игуменството му, светият всред йеромонасите и духовните отци г-н Неофит, който оправда доверието на нашата скромност, заедно с другите йеромонаси и монаси, аскетиращи в него (манастира), а също така (посещавайки) и манастира на светите, славни мъченици Кирик и Юлита, намиращ се на отсрещния остров, построен от горепосочения катигумен, чрез средствата на Св. манастир на Продром. Той е привързан и посветен на същия и се намира под деспотията и управлението на игумена на св. манастир на Продром за всички времена и от този манастир ще се избират йеромонаси и монаси. Нашата скромност, по молба на същия, се увери чрез собствените си очи за извършеното от него подобрене на килиите и другите (помещения) нужни за почивката (на монасите), (също така) и на околните (сгради). И по мнението на светите архиепископи, събеседвали се с нашата скромност, чрез настоятеля патриаршеско писмо предлагат този почетен манастир на светите, славни мъченици Кирик и Юлита да бъде и от сега нататък привързан и посветен

на нашия ставропигиален и божии манастир на честния Продром, и от същия да се назначават и освобождават служителите. По-точно от катигумена на манастира на Продром, и да го управлява телом и духом. И от никого, по никаква причина, да не бъде възпрепятстван, нито от духовно лице или пък светско, или от местния архиепископ. Затова ако някога се опита да го отчужди от горепосочения почитен манастир на честния предтеча и кръстител Йоан, той, ако е духовно лице да бъде наказан безпощадно въпреки статута си. Или ако пък е светски (човек) или монах или друго лице да бъде прокълнат сега и след смъртта си. И за да се осигури спокойствие се дава това патриаршеско писмо на почитения манастир на светите славни мъченици Кирик и Юлита и същото (писмо) на божия и свят, царски и ставропигиален манастир на честния предтеча и кръстител Йоан в година 1545.

месец декември, индикт 4.

*
* *

Дионисий, по милост божия, архиепископ на Константинопол, Нови Рим, и Вселенски патриарх.

Свети и многопочитаеми Митрополити на Черно Море - на Анхиало, Созопол и Месемврия, Варна и Агатопоп, чрез Светия Дух любими братя и силтурги на нашата скромност, радост на бъде вам и мир и милост от бога вседържец. Изпратено бе на нашата скромност по синодален (път) писмо от почитените йеромонаси и духовници, аскетиращи в почитения и свят манастир на честния и славен профет Предтеча, намиращ се близо до Созопол. Някои монаси вземали както си пътували към манастира, постоянно, през цялата година, мъже и жени от техните епархии и без срам отвеждайки ги там (в манастира) правели сатанически постъпки - пеели в хор, или други сценки правели, не угодни богу, а на демоните. Влизали (в манастира) със сатанически намерения, а не за да се пре-

чистят. Затова и тези, които тук са намерили единствения спокоен живот за цялата си душа, виждайки тези непочтени и небогоугодни (неща), ще напуснат този манастир и ще отидат в друг по свой избор. И така този манастир ще го постигне пълно опустошаване. Затова и тези, които ни писаха ни помолиха да дадем разрешението си, за да може всеки от Вас да проучи с точност този въпрос, в собствените си епархии. И ако намери извършителите на тези неща, да ги подтикне да спрат от сега и никога да не влизат (в манастира) със своите жени, нито да продължават да съществуват по този начин патронния празник. И ако ли пък не се вслушат във Вас, а продължават да правят както преди, да са прокълнати и неопростени сега и след смъртта си, и да се изгонят от християнската Църква, докато жените им се вслушат във вас и престанат да влизат във манастира, докато не бъдат опростени (греховете им). Освен това Архонтите на Созопол предпочитат чрез нечовешки умисъл да управляват и да всъят разкол в този почитен манастир. Но както се казва и в канона „Не трябва да се управляват манастирите от архонтската власт“, а от добри духовници, и разбира се поставени по патриаршеска воля. Към същите (духовници) се обръщам да отбягват този манастир, ако същият бъде под управлението на архонта, въпреки че монасите аскетират необезпокоявани и в мир. И ако това го извършват (с м. управлението) добре или зле, които и да са, архонти или бедни, да бъдат прокълнати. Така нека бъде и не по друг начин, за да бъде божията воля и милост с нашата скромност.

месец август, индикт (1) = 1555 год.

*
* *

Йоасаф, по божия милост, архиепископ на Константинопол, Нови Рим, и Вселенски патриарх.

Нашата скромност, чрез настоящото патриаршеско писмо (и по воля-

та) на Св. Дух изразява мнението си, че в манастира с името на честния Предтеча, намиращ се близо до Созопол, игумените, проигумените, йеромонасите и монасите, трябва да се придържат към реда на манастирите в Св. гора. Също така да отсъждат праведно и който и да е игумен да взема решения след общо събрание на свързаните с него проигумени и почтени старейшини, проявявайки и мир и разбирателство към другите винаги. Ако някой от тях престъпи и не се подчини на този ред, ако е йерей, да бъде освободен от сана му, или ако пък монах - да бъде прокълнат. Тези пък които не се подчинят на мнението на игумена ще попаднат под големи изпитания, заради тази си дързост.

Затова бе написано това писмо от нашата скромност и се предаде на този манастир в год. 1558, м. септември.

*
* *

Митрофан, по божия милост, архиепископ на Константинопол, Нови Рим, и Вселенски патриарх.

Не е само почтено, но и праведно е да се затвърждават, и да се обновяват и пазят писмата на (живелите) преди нас свети патриарси, а и без това те запазват мнението и подписите на много свети архиереи. Но тези, които ще се опитат да ги отхвърлят и да им се противопоставят с всички сила ще бъдат подложени на най-тежки църковни санкции. Монасите от почтения царски и патриаршески манастир, почитан в името на славния профет, предтеча и кръстител Йоан, намиращ се срещу Созопол, а също така и многоуважавания сред йеромонасите и духовните отци г-н Ахилей - катигуменът, и останалите, които се упражняват, представиха на нашата скромност, която бе там на поклонение, писма на много патриарси и хрисовули, които потвърждават цялата свобода, автономия и автодеспотия на същия манастир. А сега те помолиха да бъдат удостоени и с още (едно) наше сигилис-

тическо писмо в интерес на пълната им сигурност и за подновяване на тези стари писма, за които стана дума. И понеже тази молба бе приета от нашата скромност, като справедлива и богоугодна, издава се настоящето сигилистическо писмо, чрез което затвърждавайки старите писма на известните патриарси намерени в споменатия почтен, царски и патриаршески манастир. Заедно с неговите метоси и с всичкото му имущество, движимо и недвижимо, по волята на Св. Дух (да бъде) автономен и автодеспотен и непорочен и непотропан и изобито да не се влияе и да не бъде смущаван от никое духовно лице, или светско. В противен случай то да бъде прокълнато за всички векове. Също наблизко намиращия се митрополит, а именно на Созопол, имайки пълната власт, да не обезпокоява монасите по никакъв начин, или пък да има някакви претенции за пари (да получава) от там - в противен случай да бъде прокълнат. Също така намиращите се в споменатия манастир йеромонаси или монаси или почтения катигумен, който и да е, имат разрешение да канят, когато пожелаят архиереи да извършва там литургия или ръкополагане. Също така да споменават името на патриарха, като обикновено, вечер и сутрин и през останалите църковни аколугии. И дадохме писмо на св. митрополит на Созопол, за да има разрешението да извършва литургия в този манастир, също така и да ръкополага. така бе издадено това писмо от нашата скромност към този божи и почтен манастир, за да послужи като гаранция за сигурност, в год. 1567.

м. декември

*
* *

Митрофан, по божия милост, архиепископ на Константинопол, Нови Рим, и Вселенски патриарх.

Нашата скромност има задължението, (както) Богът Вседържец ни помага отгоре, така и тя да помага с колкото сила има, от една страна на Божиите

църкви и на независимо къде намиращите се божии манастири и на царските и на нашите патриаршески и ставропигиални, един от които е и намиращият се на острова срещу Созопол, който също е и царски и патриаршески, ставропигиален, божи и свят, почитан в името на славния профет, предтеча и кръстител Йоан.

И така поелият в свои ръце зацятата и игуменството на този манастир, уважаващата всред йеромонасите и духовните отци г-н Ахилей, заедно и с другите йеромонаси и монаси, намиращи се там, показва на нашата скромност: първо хрисовулът на царувалия преди години, многоуважаван автократор на Ромеите, г-н Йоан Палеолог, съставен в полза на споменатия манастир, който е наречен в хрисовула оице и „на Богородица Калеоса“. Чрез същия хрисовул към другите (неща) бе даден на този божи манастир на Продром като метох и храмът на светите многомъченици Кирик и Юлита. Също така по-късно блаженият сред патриарсите г-н Йеремия го посети и собственоръчно, след като се увери с очите си, писмено изрази мнението си, че този божи храм Кирик и Юлита е и винаги ще бъде метох на този почитен манастир на Продром. И също така (се увери), че е поправен този божи храм чрез труда и средствата на същия този свят манастир на Продром, както е посочено в патриаршеското писмо на покойния патриарх г-н Йеремия.

Второ, споменатият катигумен ни показва друг Аргировул, Който също дарява на този божи манастир друг метох, божият храм почитан в името на Св. Никола Чудотворец, наричан оице и помощник на бедните (Птиковононтот), намиращ се на брега на Акра. Същото, че храмът на Св. Никола е метох, потвърждават и патриаршеските писма и на патриарх Теолит, и на останалите патриарси.

Също така ни показва патриаршески писма на преди нас (живелите) св. патриарси Симеон, Рафаел, Дионисий, Марк, Максим, Нифон, Йоахим, Пахомий и на

останалите поред св. патриарси до нас. Чрез тези писма между другото бе отреден като този метох на този божи и царски манастир на Продром и божият храм на Богородица Посетителка (в Созопол б.а.). Във връзка с извършването на някаква размяна, понеже бе метох на почитения манастир и намиращия се в Созопол божи храм, почитан и той в името на Продром, който щом го приеха архиереите в Созопол го направиха митрополия, за тяхно успокоение направиха размяна и дадоха вместо него на този божи манастир споменатия храм на Богородица Посетителка.

.....

*
* *

Йеремия, по божия милост архиепископ на Константинопол, Нови Рим, и Вселенски патриарх.

.....

И така благодетелият всред йеромонасите и духовните отци г-н Ахилей, игуменът на почитения царски и ставропигиален манастир, почитан в името на славния профет, предтеча и кръстител Йоан, намиращ се срещу Созопол, показва на нашата скромност царски хрисовули и сигилистически писма на предшествувалите ни св. патриарси, които облагодетелстват и благодарствено даряват този божи манастир с пълна свобода и автономия и помолви всичко това да бъде непотъпкано, както се казва в нашето затвърдително писмо, за да останат непотъпкани правата на манастира. Нашата скромност, виждайки това точно и като запозната с неговата молба отпреди, издава настоящето писмо, чрез което, изразявайки мнението и на синода на светите архиереи, обичани и по силата на Св. Дух братя, и която чрез Св. Дух изразява мнението си и заповядва споменатия патриаршески и царски манастир на св. славен профет, предтеча и кръстител Йоан да бъде свободен, непотъпкан заедно с метосите му, да бъде автономен, автодеспотен и

необезпокояван със всичките му имоти, движими или недвижими. Ако ли пък бъде обезпокоен или му бъдат нанесени щети от когото и да било, то същият да бъде прокълнат и отлъчен от Бога Вседържец. Същият манастир да е управляван от почитения тоя катигумен и от бъдните и да бъде управляван според реда по който се управляват божните манастири в Св. гора. Да бъдат изпълнявани от монасите общожителните наредби и да имат всичко общо - и храната и пиенето, и завивките, и обувките и всичко друго останало. Да имат държание братско, мирно, а не бунтовническо, да отдават нужното послушание и любов към този катигумен, почитайки го като общ баща и техен деспот. Ако ли пък се случи някакво недоразумение да бъде разгледано и (евентуално) отхвърлено мнението на почитения катигумен (или пък) на Св. събор на братята. Придобивайки това разрешение, почитеният манастир (се задължава) или да препраща на нас неговите ръкополагания или да повика когото иска и (същият) да ги извършва без да се противи или да има някакви претенции към него, ни най-малко пък парични. Така бе съставено това синодално и сигилистическо писмо. Заедно със Св. отец и патриарх на Александрия Силвестър.

През год. 1574, м. септември, инд. 3

Иеремия, по божия милост архиепископ на Константинопол, Нови Рим, и Вселенски патриарх.

Силвестър, по божия милост отец и патриарх на големия град Александрия.

Софроний, по божия милост патриарх на св. град Йерусалим.

*
* *

Иеремия, по божия милост архиепископ на Константинопол, Нови Рим, и Вселенски патриарх.

Задължително е да се заверяват писмено старите богоугодни трудове на живелите преди нас патриарси и естествено да се затвърждават.

И така, почитените, катигуменът и останалите йеромонаси и монаси - от манастира на светия, славен профет, предтеча и кръстител Йоан, заедно с достопочтения геронт и боголюбив предишен епископ на Агатопол, отправяйки се към нашата скромност като познавачи я отпреди, що се отнася до това, че известният от преди, почитен сред патриарсите г-н Нифон, когато напуснал патриаршеския трон дошъл в споменатия манастир на Продрам, за да се засели в него. След това с мнението на аскетиращите тогава геронти някъде близо до него, му бе представен метох, почитан в името на свети Николай Чудотворец, и щом като го направи ставропигий, както е отбелязано в кодекса на светия патриарх г-н Йоаким, и заедно с всичкото му имущество, движимо и недвижимо, бе посветен на споменатия манастир на Продром, тъй като той е най-старият ставропиг, както се изисква за слава на бога и за убежище на осъдените да живеят в единствено това общество.

След това произведеха този патриарх в монах, наречен макрис, който живя там повече от 60 години и след него този метох запусна и западна. И щом като видяха това Продромигани, заеха се и направиха не малки подобрения и помолиха чрез наше писмо да се затвърди това. Затова и ние, приемайки тяхната молба като уместна се молим на Св. Дух, така че да бъде този метох подчинен на манастира на Продром, патриаршески ставропиг, заедно с всичкото си имущество - движимо и недвижимо и (да бъде) метох на същия (манастир) управляван от Продромиганите, сегашните и от техните заместници.

Да се спазва това, както е определено винаги, докато съществува слънцето. Всяко лице, духовно или светско, дръзнало, когато и да било да го отнеме по какъвто и да е начин от манастира на Продром ще бъде прокълнато.

За потвърждение на всичко това бе съставено настоящото писмо от нашата скромност и бе предадено на поchte-

ния манастир на Продром, в година 1579 индикт, м. юли, 20 число.

*
*
*

Йеремия, състрадателен божии архиепископ на Константинопол, новия Рим, и Вселенски патриарх.

В много манастири под предлог за наблюдение на радостни панаири и празници идват жени и съпруги, неуместно многобройни и става разточителство голямо и така из основи се нарушава хармонията в тези божии манастири. Затова на този синод и съгласно канона и закона постановяваме: по никакъв начин жена в манастира да не идва, да живеят самотно монасите... Чу се, че в уважавания манастир на честния, преславен, пророк и предтеч Йоан Кръстител тази вреда я има - много жени идват и си отиват от него под предлог, че жънат...

Никеа-Кирил, Никомидия-Сисонис, Адрианопол-Никанор, Архиепископ на Кипър и Неас-Юстинианис, Лаврентиос, Перитеорио-Григориос, Ено-Матеос, Керасунт-Ефрем, Анхиало-Теопитос, Янина-Йоасаф, Месемврия-Игнатиос, Мидия-Партений, Созопол-Акакиос, Варна-Арсениос, Агатопоп-Антон.

(недатирано)

*
*
*

Йеремия, по милост божия архиепископ на Константинопол, Новия Рим, и Вселенски патриарх.

Намиращите се на Черно море преподобни архиереи и многоуважавани, чрез Св. Дух любими братя и силюрги на нашата скромност, да бъде за вас благодат и мир и пощада от Бога Вседържец, а именно, на Варна, Анхиало, Месемврия, Созопол, Мидия и Агатопоп. както е известно на всички ни, както преди време, обикаляхме из целия Запад и [целия] Пелопонес, към другите и това, там състоялия се синод, на който присъства и св. отец и патриарха на Александрия, който

не пропусна да отбележим: „Но понеже в много манастири лицемерно влизат някакви жени, по време на панаири и празници, и се случват големи безчестности и [за това трябва] да се разрушат из основи тези манастири и чрез божията сила да се опожарят. „За тази цел се реши на този синод, според каноните и законите, така че в никакъв случай никоя жена да не може да влезе в който и да е манастир, където живеят монаси, за да могат ангелски да прекарват живота [си]. И клетви, и църковни поучения потвърдиха това и гарантират това, че ще остане за вечни векове. И понеже сега е стигнало до нас и е потвърдено от достоверни източници, че и в този почтен манастир на честния, славен пророк, предтеча и кръстител Йоан същоото нещо се случва, и жени влизат и излизат в него под предлог, че искат да се молят, а също така и през панаирите и празниците и понеже и той [манастирът] е известен в тези места и отвсякъде е заплашен да пропадне и да се лиши от божията милост, не по-малко правилно нашата скромност реши ще бъде и той настигнат от тази катастрофа и безвъзвратно поразен, но според мнението и решението на законния и обикновен синод на архиереите и в заключение се реши, че в никакъв случай никоя жена, пък нека бъде [тя] и от най-благородните и честни или от средните, или от най-пропадналите да бъде, няма правото да се осмели да влезе в този почтен и божии манастир по никаква причина, за молитва или празник, или панаир. Ако пък някоя се осмели да направи това от една страна [тя] да бъде прокълнатата и неопростена [за цял живот], а от друга духовниците които са я приели, даже това да бъде изуменият, да бъде свалена духовността от тях и прокълнати от бога, а изуменият да бъде изпъден. Ако ли пък някой от монасите го направи, да бъде прокълнат от бога и да не намери покой след смъртта. Ако ли пък [някой] от местните архиереи, независимо кога, поиска да промени или да премахне настоящото законно и канони-

ческо решение и от него да бъде свалено архиерейството, и да бъде прокълнат от бога. Ако ли пък някой от местните архонти поиска чрез сила това да промени, същият да бъде прокълнат от бога и непоростен нека бъде след смъртта, та даже и анатемосан, защото ще стане унищожител на закони, канони и на синоди.

Затова и бе написано настоящето сигилистическо писмо на нашата скромност и бе предадено на почитения манастир на Продром, запазвайки се непроменено завинаги.

По този начин настоящето нека ви полага на вас затвърдители и защитници на /правата воля/, без да се осмелите да го пренебрегнете и по този начин нека божията благословия да бъде винаги с вас.

*
* *

1. Сребърен съд. Позлатен отдолу с изображението на Продром върху плочката на дръжката и надпис, че е бил подарен от благородния архонт Кара Георгиу, собственик на кораб, на този манастир, 1603 год, 1 ноември.

2. Сребърен шестокрилик, на места позлатен, подарен на този манастир от почитения логотет Георги Джалеис, и неговата съпруга Комнина, 1601 год.

3. Голям дървен кръст, посветен на този манастир от Георги Ерет през 1576 год.

4. Сребърен поднос, на места позлатен, със надпис по края. „Този поднос,

който се внесе в уважавания храм на Продром, /изработен/ за сметка на Кира от Варна /Баща ѝ Йоан и съпруга ѝ Паскос и по-голямата ѝ дъщеря Мария/, /предаден на/ йеромонасите.

Г-н Йоаникий и Малахия, и йеродияконът /на св. храм/ и Пантелеймон.

5. Два бронзови свещника, обикновена изработка, с надпис, разделен между двата, започващ върху единия и свършващ на другия.

- Тези два свещника бяха направени в божията митрополия Солун, чиито архиерей Паисий.

На другия:

„Изработка за сметка на Порфирий. Подарък на манастира на Продром.“

*
* *

През 1623 г. казаци с 17 „чайки“ опустошиха Агатопол през месец юли и след това Созопол и манастира на Продром, който се намира на големия остров. Щом като вързаха калугерите на манастира, слязоха с тях в Созопол и пленявайки много /хора/ се отправиха с тях към околните села, които опустошиха. Между които и селото Св. Никола /, което/ се намира на отсрещния бряг. Пак се върнали в пристанището на Созопол, където беше и църквата и взели каквото намерили там. Заминавайки, между Созопол и Месемврия се преобърнали лодките им поради бурята и се удавили всички в тях, освен един капитан, който излязъл на отсрещния бряг на Хелмус.

БЕЛЕЖКИ

1. П. Керамевс, Манастирът Св. Йоанна в Созопол, ВВр., 1990, с. 662-693.
2. В. Dimitrov, I monasteri di Sozopol nei secoli XIII - XV, ВВг. 7, р. 227-283.
3. В. Гюзелев, Училища, скриптории, библиотеки и знания в България, XIII - XIV в., София, 1985 г.
4. П. Керамевс, цит. съч., с. 681-693.

DOCUMENTS CONCERNING "ST. JOHN THE BAPTIST" MONASTERY NEAR SOSOPOL

Nikolai Jemerenov, Bojidar Simitrov

/Summary/

In this article are provided some documents that concern "St. John the Baptist" monastery on the island of the same name with a view to reveal the historical development of this large spiritual centre of the Bulgarian lands. They represent copies of Patriarchs' chapters from XVIIth c. found in a codex transferred on Halki island in 1629. An inventory of church plate is added. It was carried away on Halki island when the monastery was destroyed in 1629, as well. A marginal note is included at the end. It concerns the robbing of this monastery by pirate - cossacks. It was published by xevophilax Natanail according to a note written by the Vatoped priest Kalinik.